

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ XXI СТОЛІТТЯ: АКТУАЛЬНІСТЬ, БАГАТОПОЛЯРНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

**матеріали
II науково-практичної конференції**

27 листопада 2023 року
Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний Заклад «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Рада молодих учених і здобувачів вищої освіти
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Факультет іноземних мов
Кафедра теорії та практики перекладу
Кафедра східних мов

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ПОЛТАВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА. УНІВЕРСИТЕТ
«УКРАЇНА»

Кафедра філології та соціально-гуманітарних дисциплін
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА

Кафедра прикладної лінгвістики, порівняльного мовознавства та перекладу

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ ХХІ СТОЛІТТЯ: АКТУАЛЬНІСТЬ, БАГАТОПОЛЯРНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(27 листопада 2023 року)

Полтава
Україна

Організаційний комітет конференції

Олена КАРАМАН, доктор педагогічних наук, професор, ректор Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Ярослава ЮРКІВ, доктор педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Вікторія ДМИТРЕНКО, доктор філологічних наук, професор, в.о. декана факультету іноземних мов Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Світлана ПЕРОВА, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу, в.о. завідувача кафедри теорії та практики перекладу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Ольга КРИСАЛО, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Ольга КОРІНСЬКА, викладач кафедри теорії та практики перекладу, заступник декана з соціально-гуманітарної роботи факультету іноземних мов, голова Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Дар'я ПЕРЕПАДЯ, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри східних мов Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Олена ОВЧАРЕНКО, заступник голови Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Світлана МАКАРЕЦЬ, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

Сергій ПРИХОДЬКО, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

Яніна ТАГІЛЬЦЕВА, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

Наталія РЯБОКОНЬ, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін Полтавського інституту економіки і права.

Наталія ЛЕМІШ, доктор філологічних наук, професор, декан факультету іноземної філології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Світлана МАТВЄЄВА, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри прикладної лінгвістики, порівняльного мовознавства та перекладу, заступник декана факультету іноземної філології з наукової роботи та міжнародної діяльності Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

С69 Соціально-гуманітарні проблеми ХХІ століття: актуальність, багатополарність, перспективи розвитку: матеріали II науково-практичної конференції (м. Полтава, 27 листопада 2023 року). Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2023. 150с.

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу
"Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
від 24.11.2023 (протокол № 4).*

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів,
за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори.
Погляди, відображені у публікаціях, не завжди можуть співпадати
з офіційною позицією організаторів конференції.*

**© Державний заклад «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка», 2023**

ЗМІСТ

Тематичний напрям 1 ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В ХХІ СТ.

Сидоренко Федір Станіславович	ЕЛЕКТРОННЕ ГОЛОСУВАННЯ У ВИБОРЧОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ. ЗАГРОЗА ДЕМОКРАТИЧНИМ ПРИНЦИПАМ	7
Скрипченко Валерія Сергіївна	ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ГЛОБАЛІЗАЦІЄЮ ТА РЕГІОНАЛІЗАЦІЄЮ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ	15
Приходько Сергій Миколайович	НАПРЯМИ РОЗБУДОВИ ІНСТИТУТІВ ПРЯМОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ	19

Тематичний напрям 2 СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В ХХІ СТ.

Іщенко Вікторія Сергіївна	РОЛЬ РЕФЕРЕНДУМІВ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ	23
Корінська Ольга Олегівна	ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СІМ'ЯМИ, ЯКІ ОПИНИЛИСЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ	28

Тематичний напрям 3 ФІЛОСОФІЯ, ІСТОРІЯ, ПРАВО, ОСВІТА І НАУКА В ХХІ СТ.

Сизоненко Наталія Миколаївна	ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ НАБУТТЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	31
Макарець Світлана Володимирівна	ПОЛІТИЧНА ОСВІТА: ДОСВІД ПОЛЬЩІ ДЛЯ УКРАЇНИ	36
Рябуха Анастасія Сергіївна	РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ В ХХ–ХХІ СТ.	40

**ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ
НАБУТТЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ**

Сизоненко Наталія Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін
Полтавського державного аграрного університету,
м. Полтава, Україна
nataliia.syzonenko@pdaa.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-7978-8675>

Кейс-технології використовують в освітньому процесі для розвитку у здобувачів вищої освіти критичного мислення, набуття навичок кооперативної взаємодії й розв'язання проблем, які потребують обговорення.

У практиці викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» доцільність застосування технології кейсів науковці вбачають у формуванні навичок мовної фахової комунікації (Діденко, 2022), мовнокомунікативних навичок (Максимець, 2023), комунікативної компетенції майбутніх фахівців (Варнавська, 2023; Голопич, 2020). І це далеко неповний перелік завдань, які можна вирішити за допомогою кейс-технології. *Мета цієї розвідки* – продемонструвати

можливості застосування кейс-технології для закріплення теоретичних знань на практиці з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Для ефективного застосування кейс-технології варто враховувати вимоги, які висуваються до кейсу: реалістична ситуація, яка базується на «конфлікті» між відомою і невідомою інформацією, колективне обговорення різноманітних варіантів вирішення проблеми з подальшим презентуванням найоптимальнішого рішення в межах конкретного часу.

Викладач має надати учасникам кейсу вичерпну інформацію про реальну ситуацію, ознайомити присутніх з її контекстом (історичний, хронологічний, особливості дій учасників ситуації), надати необхідні коментарі, сформулювати завдання для роботи з кейсом, запропонувати необхідні для роботи із ситуацією додатки.

Розглянемо на конкретних прикладах застосування кейс-технології. Під час вивчення теми «Документація з кадрово-контрактних питань» студентам можна запропонувати кілька кейсів.

Кейс № 1. *Ви – начальник кадрів на одному із підприємств. У Ваші обов'язки входить контроль за правильністю оформлення документів з кадрово-контрактних питань. Ознайомтеся із заявами про прийняття на роботу від претендентів на вакантні посади (додатки). Висловіть аргументовану думку щодо відповідності оформлених заяв чинному стандарту («Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну»), наявності/відсутності в цих*

документах порушень норм літературної мови. Розробіть для підприємства зразок заяви про прийняття на роботу.

Коментар до кейсу № 1. У додатках надано заяви, які містять мовленнєві огріхи, недоліки в оформленні реквізитів заяв, відступів і берегів. Здобувачі вищої освіти спочатку працюють з додатками індивідуально, потім – у малих групах і, зрештою, презентують результати обговорення.

Кейс № 2. *Ви – директор бюро перекладів. На вакантну посаду перекладача претендують 5 осіб, які надали резюме (додатки). Відібрати 2 найімовірніші кандидатури для співбесіди. Критерії: стаж роботи понад 5 років; компетентності: володіння навичками усного і письмового перекладу англійською, німецькою і польською мовами; сертифікати про рівень володіння мовами B2–C1.*

Коментар до кейсу № 2. У додатках наведено резюме, які частково відповідають заявленим критеріям, наприклад: стаж роботи – до 3-х років, проте інші параметри відбору претендентів дотримано; стаж роботи – 5 років, сертифікати про рівень володіння англійською C1, німецькою B2, досвід письмового перекладу; стаж роботи – 4 роки, навички усного і письмового перекладу англійською мовою, що підтверджено сертифікатом B2. Здобувачі вищої освіти працюють у малих групах, зокрема з використанням методики «Займи позицію»; кожна група пропонує власний експертний висновок, долучається до дискусії.

Отже, застосування кейс-технології, окрім формування фахової компетентності, мовнокомунікативних навичок з дисципліни «Українська

мова (за професійним спрямуванням)», сприяють закріпленню теоретичних знань на практиці.

Література

1. Голопич І. Можливість застосування інноваційних технологій навчання для формування комунікативної компетентності майбутніх поліцейських. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 33, т. 1. С. 300–306. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/33_2020/part_1/46.pdf (дата звернення: 19.11.2023).
2. Діденко Н. М. Практичні аспекти використання методу кейсів при викладанні української мови за професійним спрямуванням. *The 12 th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science” (July 20-22, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada*. 2022. Р. 154–157. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/07/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-OF-WORLD-SCIENCE-20-22.07.22.pdf#page=154> (дата звернення: 19.11.2023).
3. Максимець О. М. Кейс-метод як засіб формування мовнокомунікативних навичок. *The 6 th International scientific and practical conference «Innovations and prospects in modern science» (June 5-7, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden*. 2023. Р. 482–485. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/06/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-IN-MODERN-SCIENCE-5-7.06.2023.pdf#page=482> (дата звернення: 19.11.2023).
4. Варна夫ська І. В. Кейс-метод у формуванні комунікативної компетентності студентів технологічного напрямку (спеціальність 181 Харчові технології) на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням).

Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки. 2023.
№ 2. С. 157–163.
URL:<https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/tech/article/view/367> (дата звернення: 19.11.2023)